

Van : college van burgemeester en wethouders
Datum : 14 juli 2020
Portefeuillehouder(s) : Wethouder Bolderdijk
Portefeuille(s) : Financien
Contactpersoon : W.A.A. van Barneveld
Tel.nr. : 8406
E-mailadres : barneveld.wilfred@woerden.nl

Onderwerp:

Uitkomst controle door de accountant van de jaarstukken 2019 van de gemeente Woerden.

Kennisnemen van:

De reactie van het college op de uitkomst van de controle door de accountant van de jaarstukken 2019 van de gemeente Woerden.

Inleiding:

De accountant PSA heeft in opdracht van de gemeenteraad van Woerden de controle van de jaarstukken van de gemeente uitgevoerd. De accountant heeft de controle op maandag 13 juli 2020 afgerond. De bevindingen van de accountant hebben geleid tot een positief oordeel over de getrouwheid van de jaarstukken 2019 van de gemeente Woerden. Echter, de accountant komt tot een afkeurend oordeel waar het de rechtmatigheid van de jaarstukken betreft. Dit oordeel is bijna geheel toe te schrijven aan het niet in alle gevallen volgen van de Europese richtlijnen voor inkoop van diensten en het inhuren van personeel.

Het college betreurt deze uitkomst zeer, omdat er in het verleden al maatregelen zijn genomen om het inkoopproces te verbeteren en dat deze blijkbaar onvoldoende hebben gewerkt. Een afkeurende verklaring op de rechtmatigheid is een niet te missen signaal dat het beter moet. Wel kan de gemeenteraad de jaarstukken vaststellen zodat deze tijdig naar de provincie gestuurd kunnen worden. Daarmee wordt voorkomen dat de gemeente onder preventief toezicht wordt gesteld. Over dit punt is ook aan de provincie advies gevraagd. De provincie adviseert om de stukken vast te stellen omdat de cijfers vanwege de goedkeurende verklaring op getrouwheid niet veranderen en de financiële positie juist is weergegeven.

Als college kijken we ook naar het proces van de jaarrekening zelf, inclusief de controle daarop. We constateren dat het dit jaar een lastig proces is geweest, dat vertraging heeft opgelopen. Niet in het minst is dat veroorzaakt door de lockdown als gevolg van het Coronavirus. Dat heeft ertoe geleid dat zowel de accountant als onze medewerkers op afstand met elkaar hebben moeten communiceren. Dat heeft bijvoorbeeld het snel opvragen van informatie gehinderd. De controle op rechtmatigheid heeft als laatste onderdeel van het proces plaatsgevonden. De tussenrapportage van de accountant (die ook met de auditcommissie is besproken) leek nog te duiden op een goedkeurende verklaring.

Het eindoordeel van de accountant heeft geen gevolgen voor de financiële positie van de gemeente Woerden en het van toepassing zijnde de toezichtregime. Dit laat onverlet dat het college er alles aan zal doen om volgend jaar ook voor de rechtmatigheid weer een goedkeurende verklaring te verkrijgen.

Kernboodschap:

De accountant komt tot een goedkeurende verklaring ten aanzien van de getrouwheid van de jaarstukken van de gemeenten Woerden. Dit wil zeggen dat de financiële positie van de gemeente juist en volledig in de jaarstukken is verantwoord. Ten aanzien van de rechtmatigheid komt de accountant zoals gezegd tot een afkeurend oordeel. Dit betreft hoofdzakelijk het niet in alle gevallen volgen van de Europese richtlijnen voor inkopen van diensten en het inhuren van personeel. Hier zijn een paar oorzaken voor aan te wijzen:

- De gemeente Woerden koopt vaak voor meerdere jaren diensten in. De inkoop van deze diensten kan vooraf door inkoop worden getoetst indien zij door de vakafdeling worden betrokken. De feiten en omstandigheden waaronder de inkoop tot stand is gekomen kunnen gedurende de looptijd van de het contract veranderen, waardoor het jaarlijks te betalen bedrag gaat stijgen. Dit kan soms tot gevolg hebben dat de kosten uiteindelijk aanmerkelijk boven de drempelwaarde voor Europese aanbesteding uitkomen, waarvoor een andere procedure gevolgd had moet worden.
- Het komt voor dat contracten stilzwijgend worden verlengd waardoor het bedrag over een periode van 4 jaar gemeten in enkele gevallen behoorlijk boven de drempelwaarde voor Europese aanbesteding uitkomt.
- Bouwkundige en civieltechnische werken kennen een (veel) hogere Europese aanbestedingsgrens dan leveringen en diensten. Soms is de inschatting vooraf dat de inkoop hoofdzakelijk het inkopen van werken betreft terwijl het in de praktijk hoofdzakelijk toch een onderhoudsdienst betreft.
- Ten aanzien van het inhuren van personeel wordt soms het contract verlengd en is men daarbij niet attent op de mogelijkheid dat de drempelwaarde voor Europese aanbesteding wordt overschreden. Soms is ook spraken van het inzetten van ingehuurd personeel op meerdere klussen waardoor het bedrag uiteindelijk boven de drempelwaarde uitkomt.

De geconstateerde fouten hebben vooral te maken met enkele langlopende contracten die niet tijdig op de juiste wijze zijn omgezet of stopgezet. Daarnaast is een oorzaak de snelheid waarmee maatregelen genomen moesten worden om de ICT-voorziening van zowel Woerden als Oudewater stabiel te krijgen en aan de hedendaagse standaarden te laten voldoen. Dit heeft soms geleid tot extra kosten op bepaalde contracten die niet voorzien waren, waardoor bij enkele contracten niet aan de Europese inkooprichtlijn is voldaan. Als gevolg van het ontbreken van een initiële raming wordt dit als een onrechtmatige inkoop beoordeeld. Over het algemeen zijn de in 2019 aangegane contracten wel volgens de juiste procedures op de markt gezet.

Wat heeft het college in het verleden al gedaan om het risico op het niet rechtmatig inkopen van werken en diensten en het inhuren van personeel te voorkomen?

- 1) Het college heeft een inkoopteam opgericht. Dit team geeft voorlichting over de Europese aanbestedingsregels en toetst inkopen vooraf op verzoek van de vakafdeling;
- 2) Er is een inkoopmonitor gemaakt op basis waarvan actie wordt ondernomen indien blijkt dat inkoopbedragen de geldende drempelbedragen dreigen te overschrijden;
- 3) Alle inkopen boven de € 50.000 moeten vooraf aan het inkoopteam worden voorgelegd.
- 4) Inhuur boven de € 50.000 moet via de zogenaamde 'inhuurdesk' verlopen. Deze inhuurmarktplaats voldoet aan alle aanbestedingsvereisten waardoor al de inhuur via deze marktplaats rechtmatig is.
- 5) Er is een verplichtingenadministratie ingericht.

Wat gaat het college daar nog meer aan doen?

- 1) Tijdelijk lopen alle inhuurverzoeken via de directie;
- 2) Onderzocht wordt of alle inhuur ook administratief via de in gebruik zijnde inhuurmarktplaats kan verlopen zodat alle inhuurcontracten daar zijn te raadplegen;
- 3) Daar waar mogelijk worden raamcontracten afgesloten voor vergelijkbare diensten;
- 4) Er wordt na de zomer een extra controle uitgevoerd op langlopende contracten voor inhuur en de inkoop van diensten;
- 5) Er wordt op toegezien dat alle inkopen vooraf voorzien zijn van een startdocument waarin opgenomen een realistische schatting van de kosten. Het startdocument dient samen met het contract te zijn opgeslagen;
- 6) Er wordt onderzocht hoe de inhuurcontracten het beste centraal kunnen worden opgeslagen, met een koppeling naar het financiële systeem.
- 7) Het gebruik van de verplichtingenadministratie wordt vereenvoudigd, alle budgethouders worden opnieuw getraind in het gebruik ervan en er vinden systematische controles op plaats.

Het college wil met deze maatregelen ervoor zorgen dat alle inkopen door de gemeente Woerden weer voldoet aan alle de door de wetgever gestelde eisen.

Algemene maatregelen om processen verder te verbeteren

In de rapportage van de accountant is een aantal opmerkingen gemaakt over de administratieve processen in de organisatie. In de afgelopen periode zijn reeds zaken opgepakt om daaraan tegemoet te komen. Zo wordt ons zaak- en archiefsysteem vervangen en wordt er veel aandacht besteed aan het optimaliseren van processen.

We zullen u hierop verder ingaan als wij met de auditcommissie spreken over de bevindingen van de accountant.

Financiën:

Geen opmerkingen

Vervolg:

De door de accountant afgegeven afkeurende verklaring hoeft geen gevolgen te hebben voor het door de raad goedkeuren van de jaarrekening. De documenten en de cijfers wijzigen niet en geven (ook volgens de accountant) een juist beeld van de financiële positie van de gemeente Woerden. Ook zijn de behaalde financiële resultaten getrouw in de jaarrekening door het college verantwoord. Bovendien kan met dit oordeel de jaarrekening naar de provincie worden gestuurd.

Het college wil in september met de auditcommissie de bevindingen van de accountant bespreken alsmede de maatregelen die het college gaat inzetten en om de rechtmatigheid van de inkopen in het vervolg weer te borgen.

Bijlagen:

Secretaris

M.H. Brander

Burgemeester

V.J.H. Molkenboer